

**SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN VERİLECEK İDARİ PARA CEZALARI
HAKKINDA YÖNETMELİK
(SHY-İPC)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununda belirtilen hükümlere ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün sivil havacılığı düzenlemek amacıyla alacağı önlemlere aykırılık oluşturan fiilleri ve bu fiillere 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi uyarınca verilecek idari para cezalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin (p) bendi ile 22 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AIP: Ülkelerin havacılıkla ilgili detaylı ülke bilgilerini içeren ve düzenli aralıklarla yayımlanan havacılık bilgi yayını,
- b) ATC: Hava trafik kontrol hizmetini,
- c) ATM: Hava aracının, operasyonunun her aşamasında emniyetli ve verimli hareketini sağlamak üzere gerekli olan hava trafik hizmetleri, hava sahası yönetimi ve hava trafik akış yönetimi gibi yer temelli ve hava kaynaklı işlevlerden oluşan hava trafik yönetimini,
- ç) ATSEP Lisansı: CNS/ATM teknik hizmet sağlayıcı kuruluşun temel eğitim ve yeterlik eğitimini başarıyla tamamlayarak 24/2/2010 tarihli ve 27503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği (SHY-5) çerçevesinde yapılacak yeterlik sınavı sonucunda başarılı olan asistan ATSEP sertifikalı personele Genel Müdürlük tarafından verilen yetki belgesini,
- d) Bakım kuruluşu: 17/7/2007 tarihli ve 26585 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY 145-01)’ne göre bakım yapmak üzere yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeleri,
- e) Bakım personeli: Hava aracının veya hava aracına ait her tür motor, pervane, parça veya cihazın muayenesini, revizyonunu, parça değiştirmesini, onarımını, arıza veya hasar giderimini yapan personeli,
- f) Bulgu: İlgili sivil havacılık düzenlemelerine aykırı olan, emniyet ve güvenlik standardını düşüren, uçuş ve yer emniyeti ve güvenliğini etkileyebilecek bir yetersizlik, kusur veya uygunsuzluğu,
- g) CNS hizmet sağlayıcı: Haberleşme seyrüsefer gözetim hizmetini sağlayan kurum veya kuruluşu,
- ğ) FDM: Uçuş verileri izleme programını,
- h) FTO: Pilot lisansı alınmasına esas teşkil eden teorik bilgi ve uçuş eğitimi veren Genel Müdürlük tarafından onaylı uçuş eğitim organizasyonunu,
- ı) Gayrisihhi işyeri: 5/4/2008 tarihli ve 26838 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A) kapsamında faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek işyerlerini,
- i) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- j) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- k) Güvenlik eğitim kuruluşu: Özel güvenlik görevlileri ve yönetici adaylarına özel güvenlik eğitimi vermek üzere kurulan eğitim kurumlarını,
- l) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetlerine sahip her türlü aracı,
- m) Havaalanı: Karada ve su üzerinde, içerisindeki bina, tesis, donanımlar dahil hava araçlarının kalkması, inmesi ve yer manevraları için hazırlanmış, hava araçlarının bakım ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına, yük ve yolcu indirilip, bindirilmesine elverişli tesisleri bulunan yerleri,
- n) Havaalanı işletmecisi: Havaalanı işletiminden sorumlu kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişileri,
- o) Havacılık işletmesi: Türk tescilli hava araçlarıyla faaliyette bulunan tüm işletmeleri,
- ö) Kargo: Bagaj ve posta dışında taşınabilecek her türlü fiziksel nesneyi,
- p) Kargo acentası: Havaalanı veya havacılık işletmesi ile iş yapan ve kargo, kurye ve ekspres koliler konusunda ilgili makam tarafından kabul edilen veya istenen güvenlik kontrollerini sağlayan acenta, nakliyecisi veya diğer bir kuruluşu,

r) Kategori 3 bulgu: 14/5/2010 tarihli ve 27581 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Hava Araçlarına Yapılan Emniyet Değerlendirmelerine Dair Yönetmelik (SHY-SAFA) kapsamında yapılan denetimlerde tespit edilen uçuş emniyetini direkt etkileyebilecek ciddi bulguyu,

s) Kök sebep: Uygunsuzluğun veya bulgunun oluşmasına neden olan, ortadan kaldırılması halinde aynı uygunsuzluğun veya bulgunun tekrar oluşmasını engelleyecek gerçek durum ya da olayı,

ş) Kural tanımaz yolcu: Uçağa binişten, uçak indikten sonra kapı açılmasına kadar olan sürede yolcu veya personelin düzenini veya güvenliğini tehlikeye atacak hareketlerde bulunan, uçaktaki malzemelere zarar veren, tehdit eden veya sivil havacılık alanında uygulanan mevzuat kurallarına ve mürettebatın uyarılarına uymayan kişiyi,

t) NOTAM: Uçuş personeline uçuş ve uçuş emniyeti ile ilgili herhangi bir havacılık, hizmet, kolaylık, yöntem veya tehlikenin varlığını, koşullarını ya da değişikliğine özgü bilgileri zamanında bildirmek amacıyla yapılan duyuruyu,

u) SAFA: Yabancı hava araçlarına yapılan emniyet denetlemesini,

ü) Sağlık kuruluşu: Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş havacılık tıp merkezini,

v) Sıhhi işyeri: Sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında bulunan ve Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A) kapsamı dışında kalan işyerlerini,

y) SMS: Emniyet yönetim sistemini,

z) Terminal işletmecisi: Sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında havaalanı işletmecisi dışında yap-işlet-devret modeli, kiralama ve benzeri şekillerde terminal işletmeciliği yapan işletmeyi,

aa) Uçuş personeli: Havacılık işletmeleri tarafından belirlenen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar, uçuş mühendisleri ile sertifikalı kabin içi emniyet ve diğer hizmetlerin yürütülmesiyle görevli kabin ekibini ve yükleme görevlilerini, uçak tipine göre uçuş mühendisi kapsamında gerektiğinde seyrüsefer ve radyo operatörleri ile uçuş uçak bakım teknisyenlerini,

bb) Uçuş eğitmeni: Genel Müdürlük tarafından uçuş eğitmeni olarak görev yapmak üzere yetkilendirilmiş, havacılık personeline eğitim veren kişiyi,

cc) Üretim kuruluşu: Üretim yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeleri,

çç) VFR: Açık hava koşullarında, bir hava aracının yeri görerek seyrüseferine devam etmesine izin verilen kuralları,

dd) Yer hizmetleri kuruluşu: 28/8/1996 tarihli ve 22741 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) hükümlerine uygun olarak havaalanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşları, ifade eder.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında yukarıda belirtilen tanımlar dışında, 2920 sayılı Kanun, 5431 sayılı Kanun ve diğer sivil havacılık mevzuatı ile ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İdari para cezası

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte tanımlanmayıp, Genel Müdürlük tarafından tespit edilip ilgili kurum ve kuruluşlara uygunsuzluğun giderilmesi için verilen süre içerisinde düzeltilmeyen uygunsuzluklara 5.000 TL idari para cezası ile gerektiğinde ilave idari tedbir uygulanır. [\(Danıştay 10 uncu Dairesi’nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu fıkranın yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

(2) Ek-1’de yer almamakla beraber, Genel Müdürlükçe çıkarılan mevzuatta açıkça belirtilmek sureti ile idari para cezası uygulanacağı ifade edilen aykırılıklar ile bulguların tespiti halinde 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesi uyarınca idari para cezası uygulanır. [\(Danıştay 10 uncu Dairesi’nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu fıkranın 1 inci cümlesinin yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#) Ek-1’de yer alan bulgulara ise belirtilen miktarda idari para cezası uygulanır.

(3) Sivil havacılıkta gönüllü raporlamayı teşvik etmek ve SMS kültürünü geliştirmek için aşağıdaki esaslar dahilindeki ihlallere idari para cezası uygulanmaz: [\(Danıştay 10 uncu Dairesi’nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu fıkranın yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

a) Yapılan ihlaller yapılış tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde ihlalin tekrarlanmaması için kök sebeplerini içerecek şekilde önleyici, düzeltici önlemlerin ne olduğunu açıklayan ve Genel Müdürlük tarafından kabul edilen detaylı bir bildirim raporunun Genel Müdürlüğe sunulmuş olması.

b) Yapılan ihlalin kasıt ile veya bilerek yapılmamış olması, yapılan ihlalden ilgili kurum, kuruluş ve gerçek kişi maddi bir kazanç temin etmemiş olması, ihlalin bu amaçla yapılmamış olması.

c) Genel Müdürlüğe yapılan gönüllü bildirimden Genel Müdürlük tarafından planlanan denetim tarihinden en geç 1 ay öncesinden yapılmış olması.

ç) FDM kayıtlarından ilgili havayolu tarafından tespit edilen ihlaller, gerekli önlemlerin alınması ve Genel Müdürlük denetimlerinde istendiğinde ibraz edilmesi.

(4) Genel Müdürlüğe sunulan raporun uygun bulunmaması halinde, ihlale bu Yönetmeliğin öngördüğü idari para cezası uygulanır. [\(Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu fıkranın yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

(5) Gönüllü raporlamaya rağmen aynı ihlalin bir yıl içinde tekrarlaması halinde müteakip ihlaller idari para cezasından istisna edilmez. [\(Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu fıkranın yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

(6) Genel Müdürün onayı olmadan idari para cezası kararı verilemez. Genel Müdürün onayının alınmasını müteakip, idari para cezası 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre ilgili kişiye tebliğ edilir.

Kural tanımaz yolcular

MADDE 5 – (1) Kural tanımaz yolcunun bu Yönetmelikte belirlenen ihlallerden birini uyarıya rağmen sürdürmeye devam etmesi halinde ihlale ait tutanak, uçağın kaptanı ile uçağın iki kabin memuru olmak üzere üç kişinin tutacağı bir tutanak ile tespit edilir. Bu tutanakta ilgili kişinin adı soyadı, Türk vatandaşı ise T.C. kimlik numarası ve tespit edilebiliyor ise adres bilgileri yer alır. Yabancı uyruklu yolcuların ise adı, soyadı ve pasaport numarası ile tespit edilebiliyor ise adres bilgileri yer alır.

(2) Kural tanımaz yolcu hakkında tutanak tutulabilmesi için kendisine, eyleminin Genel Müdürlük talimatlarına aykırı olduğu, sonlandırmaması halinde ilgili kişi hakkında bu Yönetmeliğe göre belirtilen miktarda idari para cezası uygulanması için tutanak tutulacağı hakkında sözlü ikazın yapılması gerekir.

(3) Kural tanımaz yolcu hakkındaki tutanak ilgili havayolunun tutanakta imzası olan kendi personeli ile yapacağı inceleme ve mutabakat sonrasında kalite sistem yöneticisi ve sorumlu müdürün ortak imzası ile Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük gerektiğinde konu ile ilgili havayolundan ve ilgililerden ilave bilgi ve belge isteyebilir.

(4) Kural tanımaz yolcu ile ilgili uygulanan cezalara itirazlarda ispat sorumluluğu ilgili havayoluna aittir.

Diğer idari yaptırımların uygulanması

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelikte düzenlenen ihlaller için düzenlenen idari para cezalarının uygulanması diğer mevzuat hükümleri uyarınca düzenlenen idari yaptırımların uygulanmasını engellemez.

İhlaller

MADDE 7 – (1) Aynı gerçek veya tüzel kişiler tarafından gerçekleştirilen aynı veya farklı ihlallerin her biri ayrı ayrı belirtmek suretiyle birden fazla idari para cezası verilebilir.

(2) Bir fiil hem idari para cezasına konu olup hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanmasını teminen Genel Müdürlük tarafından yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına ihbarda bulunulur. Ancak, suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde kabahat dolayısıyla 2920 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde idari para cezası verilir.

Tespit edilen aykırılıkların süresi içerisinde giderilmemesi

MADDE 8 – [\(Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu maddenin yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

(1) Genel Müdürlük tarafından tespit edilen ve idari para cezası uygulanmış aykırılıkların düzeltilmesi için ilgisine verilen süreler içerisinde söz konusu aykırılıkların giderilmemesi durumunda tespit edilen her bir bulgu için ilgisine onbin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

İdari para cezalarının ödeme süresi ve yeri, gelir kaydı ve tahsili

MADDE 9 – (1) İdari para cezası, idari yaptırım kararının tebliğinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğün hesabına ödenir.

(2) İdari para cezasını, 11 inci maddede belirtilen kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden cezanın dörde üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.

(3) İdari para cezasına muhatap olanın ekonomik durumunun müsait olmaması halinde idari para cezasının ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir ay içerisinde vergi dairesine müracaat edilmesi halinde, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenebileceğine ilgili vergi dairesince karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde idari para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(4) Kesinleşen idari para cezalarının ödeme süresi içinde ödenmemesi veya taksitlendirilmesi durumunda taksitlerin tam ve zamanında ödenmemesi halinde, ödenmeyen idari para cezaları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesince takip ve tahsil edilir.

(5) İdari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir.

Yeniden değerlendirme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen idari para cezası 5326 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrasına uygun şekilde yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Yeniden değerlendirme yapılarak belirlenen idari para cezası alt sınırları Genel Müdürlüğün internet sayfasında duyurulur.

(2) İdari para cezası karşılıkları yeniden değerlemeye göre 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve Maliye Bakanlığınca ilan edilen alt sınırlar altında olamaz.

İdari yaptırım kararlarına itiraz

MADDE 11 – (1) İdari para cezalarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurabilir. Bu süre içerisinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari para cezaları kesinleşir.

Hüküm bulunmayan hallerde yapılacak işlemler

MADDE 12 – [\(Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 4/12/2013 tarih ve E.2013/1591 sayılı kararı uyarınca bu maddenin yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.\)](#)

(1) Bu Yönetmelikte açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte, gerçek ve tüzel kişilerin 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesine göre Genel Müdürlüğün sivil havacılığı düzenlemek maksadıyla aldığı önlemlere aykırı durumların, ilgili ihtisas biriminin bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında ilgili ihtisas biriminde görev alan kişilerden seçilecek toplam üç kişilik bir komisyon tarafından tespit edilmesi ve Genel Müdürün uygun bulması halinde de idari para cezası verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.